

Skattemotivert internprising i flernasjonale selskaper – en casestudie med fokus på immaterielle eiendeler

av Ane Strømstad Evensen og Elizabeth Evje Hundseid, master i Finansiell Økonomi ved Norges Handelshøyskole, høsten 2015

Fremveksten av flernasjonale selskaper og økt grad av konserninterne transaksjoner har gjort internprising til et av dagens viktigste internasjonale skattespørsmål. Flernasjonale selskapers bruk av skatteparadiser bidrar til informasjonsasymmetri mellom skattytere og skattemyndighetene og svekker mulighetene for å kontrollere internprisingspraksisen i selskapene. Tidligere forskning har vist at flernasjonale selskaper med store verdier i immaterielle eiendeler har sterkere insentiver til skattemotivert internprising enn andre selskaper. For å se nærmere på disse insentivene har vi gjort en case-analyse av det anerkjente konsulentselskapet Accenture.

I analysen av Accenture er det avdekket en kompleks organisasjonsstruktur med utstrakt bruk av skatteparadiser. Skatteparadisene hemmer innsynsmulighetene og gjør konsernets organisasjonsstruktur lite transparent. Lekkede dokumenter publisert av organisasjonen International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) har imidlertid gitt tilgang til informasjon som ellers ville vært ukjent for offentligheten. Det er blant annet avdekket en sveitsisk filial under konsernets internbank i Luxembourg og at konsernets datterselskaper gjeldsfinansieres gjennom denne filialen. Lave skattesatser på renteinntekter i Sveits og skatteavtaler i Luxembourg bidrar til å redusere konsernets samlede skattebetaling. Internbanken har også vist seg å være et sentralt mellomledd i et konserninternt salg av immaterielle eiendeler fra Sveits til Irland i 2010. Transaksjonen gir indikasjoner på overskuddsflytting ettersom overføringen resulterte i en skattefri gevinst på \$5,8 milliarder som tilfalt internbanken i Luxembourg.

Morselskapet til Accenture er lokalisert i Irland. Dette gjelder også rettighetene til konsernets immaterielle eiendeler. Det irske selskapet tar betalt fra de operative selskapene for bruk av de immaterielle eiendelene og inntektene skattlegges til en relativt lav skattesats i Irland. I Norge har Accenture vært i en skattetvist med Skatt Øst vedrørende slike royaltyutbetalinger da internprisingspraksisen bidrar til å redusere Accentures skattekostnad i Norge betraktelig. I tvisten vant Skatt Øst frem i Oslo tingrett, noe som innebar 19 millioner i økt skatt for inntektsårene 2006 og 2007. Accenture anket avgjørelsen og Borgarting lagmannsrett kom frem til at Skatt Øst ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en inntektsreduksjon på grunn av et interessefelleskap og opphevet dommen fra Oslo tingrett. Skattetvisten belyser mange av de problemene som er knyttet til prising av immaterielle eiendeler.

Organisasjoner, presse og skattemyndigheter har satt søkelyset på urimelig skatteplanlegging, og vi er inne i en tid hvor nye reguleringer og tiltak er prioritert.

Internasjonalt samarbeid har fått økt betydning og de siste årene har det skjedd store fremskritt i kampen mot aggressiv skatteplanlegging. Utviklingen går i retning av automatisk informasjonsutveksling og forhandlinger med flere skatteparadiser har resultert i økt vilje til samarbeid. I lys av tiltakene som er rettet mot internprising av immaterielle eiendeler, er det sannsynlig at endringer i internprisingspraksisen vil få betydelig innvirkning på flernasjonale selskaper med store verdier i immaterielle eiendeler. På bakgrunn av press fra organisasjoner og skattemyndigheter og iverksettelsen av verdensomspennende avtaler, er det grunn til å tro at flernasjonale selskaper vil ha mindre mulighet til overskuddsflytting i årene som kommer.